

1^e Zondag van de advent - Dagthema: 'Vrede kun je leren...'

Overweging 3 december 2017 – Marina Slot

Het hoge woord is eruit: ik ga volgend jaar met pensioen.

Bij dominees heet dat emeritaat, maar dat klinkt mij een beetje te deftig. Dat houd ik zo voor de officiële papieren want ik ga gewoon met pensioen. Na ruim 39 jaar betaald en onbetaald werken als directeur bij Streekcentrum en politie, trainer, manager bij de bus en woningcorporatie, verzorger van kinderen, voorganger in de Duif, commissaris van politie in het blauwe pak en dan 5 jaar dominee in de protestantse kerk ga ik recreëren.

In willekeurige volgorde van belangrijkheid ga ik een lekker dik boek achter elkaar uitlezen, tekenen en schilderen, van mijn vrouw genieten, samen naar musea en muziek, wandelen, reizen zonder gestoord te worden door het moeten.

Ik stap uit een rijdende trein en mijn geloofsgemeenschappen gaan verder met andere herders. Dat zal een vreemd gevoel geven, missen, verlies, afscheid, loslaten en ook vrijheid, ruimte, adem, lucht.
Nog één keer (...) Alles nog één keer. Wel gek, hoor...

- Marina op 21 juni 2017 [in haar blog](#)

Dagthema: 'Vrede kun je leren...'

Dit is een tweede versie, gepubliceerd op 4 dec, met op details aangevulde inleiding en overweging.

*"... En hoe bereik je vrede met elkaar?
Ieder mens moet bij zichzelf beginnen, door zorg te dragen voor zijn eigen innerlijk,
door te mediteren, te bidden,
stil te staan bij wat jij in jouw leven kunt doen aan vrede.
Als je dat doet, er de tijd voor durft te nemen,
dan begint er een kleine kern van vrede in de wereld te groeien ..."*

Eerste lezing: 2 Samuel 20: 16 - 19

Tweede lezing: Gedachte van Václav Havel

Lied

Huub Oosterhuis / Bernard Huijbers

Alles wacht op u vol hoop.

Alle levenden vragen u om voedsel.

Neemt Gij hun adem weg, zij sterven
en zij vallen terug in het stof.

Zendt Gij uw geest, zij worden herschapen.
Gij geeft de aarde een nieuw gezicht.

Opening door Marina

Lieve mensen, daar sta ik dan en zomaar
voor het laatst hier in de Duif.

Met een prachtig thema voor deze tijd en
een vredesvlucht die goed terecht komt.
Heerlijk dat jullie er allemaal zijn.

We lezen een bijbeltekst uit Samuel 2, en
een citaat van Vaclav Navel uit het boekje
'Vrede kun je leren'

In het kader van de Adventsserie is ons
Thema 'Vrede ons gegeven'. Maar daar is
hedentendagen wel wat voor nodig voordat
je dat krijgt...

Doorgeefboek

Precies 2 weken geleden kreeg ik van Peter van Rooijen een doorgeefboek met de titel
Vrede kan je leren. Een boek geschreven als reactie op de terreuraanslagen in Parijs en Brussel.

Een boek met praktische tips. Een plan van aanpak bijna.

En wat is daar nood aan, want hoe moeilijk is het om vrede te bewerkstelligen en om te
herstellen dat wat door geweld en oorlog kapot is gegaan. En ik ken een vrouw en een
organisatie die ook beiden keihard werken. aan herstel voor mensen die seksueel misbruikt
zijn. Na het lied 'Vriend' ga ik Jeannette en daarmee de VPSG als geheel eren met een
Vredesvlucht.

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou. (2x)

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat de zee mij riep,
haar spiegel, tij en tegentij,
de poolster, de windstilte,
riep jij mij.

Ik kocht een fluit, ik floot
een sluier om je heen van vuur,
een lichaam meer,
tegen de lange duur.

Als ik ooit komen zou
waar bronnen zijn, bauxiet,
een paar gewiekster woorden dan dit:
ben jij daar?

Mijn zusje, mijn geliefde,
mijn verre vriend mijn hart is aan.
Mijn naastetje, wat heb ik jou,
wat heb jij mij gedaan?

Voordat ik bomen zag,
de hazelaar in bloei, in kou,
de steeneik, de kastanje,
zag ik jou.

Welkom en inleiding door Fred

Goedemorgen!

Mede namens Marina heet ik jullie allemaal van harte welkom.

Een speciaal woord van welkom aan Jeannette Deenik-Moolhuizen en alle bekenden die voor haar naar 'De Duif' zijn gekomen.

En natuurlijk een van harte welkom aan iedereen die hierheen is gekomen om in De Duif afscheid te nemen van voorganger Marina.

Fijn om jullie allemaal te zien in deze viering van Woord en Delen op de eerste zondag van de advent. Die draagt als thema: "Vrede kun je leren".

Het oorspronkelijke thema voor vandaag was "Vrede ons gegeven". In overleg met de liturgiegroep veranderde Marina deze toch wat passieve titel in een meer actieve. Haar inspiratie daartoe was de titel van het boekje dat David van Reybrouck en Thomas d'Ansembourg schreven naar aanleiding van de recente aanslagen in Europa.

pag. 3

De auteurs vroegen zich af of geweld zich enkel met geweld laat bestrijden en vonden elkaar in de overtuiging dat het ook anders kan.

Van Reybrouck en d'Ansembourg stellen namelijk dat vrede een vak is.

Je moet eraan werken met dezelfde toewijding waarmee je een taal leert, of wiskunde, of motorrijden.

Het aangepaste thema werd ook ingegeven vanwege de uitreiking van een vredesduif, vandaag, aan Jeannette Deenik-Moolhuizen van de VPSG.

VPSG geeft advies over seksueel geweld, godsdienst en zingeving;

hulp bij diefstal; hulp bij geweld; hulp bij seksueel geweld en hulp bij ongevallen.

Jeannette begon in 2003 als bestuurslid bij de VPSG, stapte later over naar het team medewerkers. Ze zette vele projecten op, trainingen, workshops en nieuwsbrieven rond het thema kerk, vrouwen en geweld.

En in deze viering staan wij ook stil bij het feit dat Marina Slot na een kleine drie decennia vandaag afscheid neemt als voorganger van De Duif.

En Marina, dat doen we niet stilletjes...

Of je hier vaak komt, af en toe of voor de eerste keer: Marina en ik hopen dat je een uur van bezinning en rust zult ervaren.

Deel mee in onze vreugde en onze betrokkenheid, onze aandacht en onze zorg voor elkaar.

Aansteken van de eerste adventskaars

Als een licht in de wereld verwachten wij

de komst van een goddelijk mensenkind dat verandering brengt,

dat de liefde in ons aanwakkert en de moed

om te werken aan vrede en herstel in de wereld.

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Alles ontgrenzende
alles doordringende ruimte,
vrijheid, scheppende vrijheid.
Onbegonnen begin,
hier nu nieuw beginnende.

Roekeloos denk ik jou,
haveloos roept mijn verstand jou,
oorsprong van mijn geweten.
Ondoordringbare nacht,
niet hier, woest en leeg ben je.

Zwijgende. Meegaande voetstappen,
schaduw van schouders.
Ogen, zoekende ogen.
Ongemaskerde vriend,
hoe hier nu verschijn je me.

Uitreiken van de Vredesvlucht aan Jeannette Deenik-Moolhuizen voor haar werk voor de VPSG

Op initiatief van IKV Pax Christi houden vandaag en volgende week vele verschillende kerken in Nederland een Vredesvlucht. Overal staat er een duif op tafel en geven de kerken een heel klein houten duifje ter bemoediging voor iemand die zich inzet voor vrede.

Ik wil vandaag de Vredesvlucht uitreiken aan Jeannette Deenik-Moolhuizen van de VPSG. Ik ken Jeannette al heel lang, in de jaren zeventig, in de tijd dat we ons samen ons druk maakten over de feministische theologie, leerde ik haar kennen.

Dat waren goede tijden, samen vorm geven aan de positie van vrouwen in kerk en theologie. Een betrouwbare en leuke collega en door de jaren heen, kwamen wij elkaar elke keer weer tegen.

En de laatste keren, onlangs, intensief rondom thema's als incest en seksueel misbruik.

Jeannette heeft op 25 oktober na een lang arbeidzaam leven rond het thema kerk, vrouwen en geweld afscheid genomen van het werk voor de VPSG, een organisatie die uit is op herstel en heling van mensen die seksueel misbruikt zijn en meer...

Ook al heeft ze afscheid genomen van de organisatie, haar hart ligt nog steeds bij deze goede zaak en daarom willen wij vandaag haar en het werk voor en van de VPSG eren door haar de Vredesvlucht uit te reiken.

Jeannette begon in 2003 als bestuurslid bij de VPSG en stapte later over naar het team medewerksters. Ze zette een heel aantal projecten op waaronder: 'Dwars-liggen. Speurtocht naar heilzame seksualiteit', 'Weet wat er speelt. Over seksueel misbruik in gezinnen' en 'Traditie en seksualiteit – joodse, christelijke en moslimvrouwen in gesprek'.

Van haar hand kwamen trainingen, workshops en nieuwsbrieven, alles met het oog op kennisvermeerdering en aanbod van handelingsperspectief voor met name pastores.

Ik wil een applaus voor Jeannette en ik wil haar vragen om naar voren te komen.

1e Lezing 2 Samuel 20: 16 - 19

Een vrouw vraagt om vrede

Toen riep een wijze vrouw vanuit de stad: 'Soldaten! Alsjeblieft, luister! Vraag of Joab dichterbij komt, ik wil hem spreken.'

Joab kwam dichterbij, en de vrouw vroeg: 'Bent u Joab?' 'Jazeker,' antwoordde hij. 'Luister dan alstublieft naar mij,' zei de vrouw. 'Ik luister,' zei Joab.

Toen zei de vrouw: 'Vroeger werd altijd gezegd: 'Als je een probleem hebt, ga dan naar de stad Abel. Daar hebben ze altijd een oplossing.' Maar u wilt Abel vernietigen, terwijl die stad heel belangrijk is in Israël. Het is een stad van de Heer.

Waarom wilt u Abel verwoesten? Er wonen goede Israëlieten, die in vrede willen leven.'

Paulus-lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Wij zullen, jood en Griek, zijn lichaam worden,
zijn uitstralende kracht in deze wereld,
als wij de woorden doen van de Thora,
die Jezus heeft gedaan en doorgegeven.
Zijn geest is het die ons tezamen voegt
en liefde die ons maakt tot zijn gemeente.

Deemoed, geduld ontferming vonken geest
waar mensen afgekeerd zijn van geweld,
niet zwichten voor de oude dode wereld
van geld is god of welk bewind dan ook,
waar wij elkaar behoeden en doen leven,
waar laatsten eersten zijn daar woont hij in.

Weest daarom een van harte en van hoop,
de geest bestiere uw intiemst verlangen:
een nieuwe aarde in gerechtigheid,
waar brood en liefde is, genoeg voor allen.
Geliefden, nooit heeft iemand God gezien.
Wie naar de liefde leeft zal in Hem wonen.

2e Lezing

Václav Havel

Ieder van ons is het gegeven te ontdekken dat hij door zichzelf te veranderen ertoe kan
bijdragen iets te veranderen in de wereld.

Dat is een geheimzinnig gebod, want het bevat de fantastische gedachte dat iedereen de
wereld in beweging kan brengen.

Maar het is een logisch gebod, want als ik – en jij en hij en zij en iedereen – niet beslis om
die weg in te slaan, zal de wereld waarin we leven, die wij helpen vormen en waarvoor wij
verantwoordelijk zijn, ook nooit bewegen.

Ieder van ons moet bij zichzelf beginnen. Als wij allemaal moesten wachten tot de ander
begint, zou er geen eind aan wachten komen.

Vrede kun je leren begint dus bij jezelf, maar als we in beweging komen ontstaan “wij”.

Niet “wij tegen jullie” maar “wij met jullie” vormen dan de bron van ware, duurzame vrede.

Overweging

‘Vrede ons gegeven’, ammehoela, met dat soort praatjes moet je bij mij niet meer aankomen. Dat is een soort van zoetsappigheid die ik in de Bijbel ook niet tegenkom.

Het is misschien wel de hóóp die uitgesproken wordt op het moment dat het gaat over de geboorte van de Verlosser, de Messias die vrede zal brengen en gerechtigheid in een land dat van stammen en grootfamilies aan elkaar hangt.

Kijk maar naar het huidige Midden-Oosten, ik denk dat dát niet zoveel verschilt van toen.

We horen vanuit de woorden van de profeet Samuel hoe een vrouw, inwonster van de stad Abel, om vrede vraagt aan Joab, de opperbevelhebber en vertrouweling van koning David.

Het gebied rondom de stad Abel is een streek waar Arameërs wonen; ze streven naar onafhankelijkheid zoals de Catalanen en de inwoners van Noord-Italië nu doen. Dus Joab wordt erop uit gestuurd om deze opstand tegen het centrale gezag van koning David de kop in te drukken.

Zo heeft hij meer louche zaken voor David opgeknapt. Nadat David vreemdging met de wonderschone Bathseba, moest Joab de man van Bathseba vermoorden omdat die David alleen maar in de weg zat. En nog meer van zulke zaakjes.

Het was dus geen lekkertje die Joab, hij deed alles wat zijn koning hem opdroeg. En draaide zijn hand niet om voor een moord of het platbranden van een hele stad.

En dan is er iemand die om vrede vraagt, een wijze vrouw, zij wordt niet bij name genoemd, maar ze doet ertoe. Zij steekt haar nek uit en komt naar voren. En zij heeft argumenten, Abel is plek waar het goed toeven is, waar mensen samenwerken, een creatieve stad: als je een probleem hebt, dan hebben ze daar altijd een oplossing.

Deze vrouw onderscheidt zich van de anderen door te doen.

Door zich niet neer te leggen bij de status quo, bij het schijnbaar onvermijdelijke.

Onderscheiden door te doen

Zoals ook Jeannette en haar collega's zich onderscheiden door te doen, door te helpen en te herstellen wat kapot is gegaan in mensen die seksueel misbruikt zijn.

En zoals de schrijvers van het boek ‘Vrede kun je leren’ zich onderscheiden door op te schrijven wat zij zien als oplossing voor een wereld die niet in vrede is. Een wereld waarin terrorisme een manier is om je zin te krijgen, waar 2 idioten aan het hoofd staan van grootmachten met kernwapens....

Een wereld waar de angst vaak groter is dan wat het gevaar in werkelijkheid is, want in Nederland moeten we banger zijn voor bliksem en het keukentrapje als voor terrorisme, lees ik alsmaar in de kranten.

‘Vrede kun je leren’ is een klein boekje met een grote inhoud. Als één van de eerste dingen valt mij op de opmerking dat we geen Ministerie van Vrede hebben. In Bhutan is er een Ministerie van geluk, het enige land dat daarvoor gaat.

Ja, waarom hebben wij eigenlijk geen Ministerie van Vrede en Veiligheid?

En hoe bereik je vrede met elkaar?

Ieder mens moet bij zichzelf beginnen, door zorg te dragen voor ons eigen innerlijk, door te mediteren, te bidden, stil te staan bij wat jij in jouw leven kunt doen aan vrede.

Als je dat doet, er de tijd voor durft te nemen, dan begint er een kleine kern van vrede in de wereld te groeien. Als je dat uitbreidt naar de relaties die je hebt, dan kan je je ook beter, vriendelijker, helderder en schoner uitdrukken naar de ander.

En daar kan ik echt een voorbeeld aan nemen, want ik kan hele mooie domineestaal uitslaan, maar ik kan ook heel heftig en fel op mijn medemens reageren...

En hoe zit dat met jou? Kan jij altijd blij zijn met de manier waarop je je uitdrukt, met de hoeveelheid empathie die je in huis hebt naar de ander toe?

En dat is al een hele klus, jezelf en je naasten en dan nog kijken naar hoe we de wereld bewonen.

Met aandacht en respect? Of te snel en te haastig naar ons leven en dat van anderen?

Enthousiast

Ik kan het niet zo mooi zeggen als in dit kleine boekje, maar ik word er enthousiast van. Ik ben in de jaren 70 en 80 actief geweest in de vredesbeweging en dit initiatief is wat mij betreft een nieuwe start. En dit gebeurt niet alleen in Europa, maar in Amerika groeit ook zo'n beweging bv de Obama Foundation die het over dezelfde dingen heeft. Laten we niet meer te veel aandacht schenken aan de angst, de haat en de hebzucht, maar laten we onze aandacht richten op de innerlijke vrede, het contact met elkaar, met de mens die op je pad komt en met de wereld om je heen.

En dat hoeft niet a-politiek te zijn, want recht en onrecht moeten steeds benoemd worden. Dan komt de vrede van die kleine Vredevorst die geboren werd in een kribbe in de stal ook hier en nu dichterbij.

Vrolijker de Advent in

Dan wordt het ook wel weer een beetje vrolijker om de Adventstijd in te gaan, in verwachting van dat kerstkind dat al eeuwenlang zoveel te weeg brengt onder mensen. Mensen die in principe van goede wil zijn, maar soms in deze wereld door de overdosis aan informatie en nepnieuws de weg kwijtraken.

Ik wens ons een mooie tijd toe en wees maar een beetje in verwachting van vrede, dan verandert er vast iets in je zelf en in je omgeving.

Moge het zo zijn.

Pianospel

Geloofsbelijdenis

Jonne Meij - Oecumenische Basisgemeente De Duif

Ik geloof in de Eeuwige bron van liefde en leven.

Die zich dagelijks laat zien
in speelsheid, openheid en schoonheid

Ik geloof dat ik kan leren van Jezus,
die ons het geloven heeft voorgeleefd.

Die zich liet leiden door de liefde,
en al het andere met zachte kracht weerstond.

Ik geloof in de blijvende aanwezigheid van de liefde,
die zich in alles laat kennen.

Ook als die onzichtbaar voor mij is
en naamloos schooiert langs mijn wegen.

Ik geloof in het hart van ons mensen
dat wij de liefde blijven zoeken en vinden.

Opdat wij leven en doen leven.

Geleidt door de Krachtige en Tedere,
bron van eindeloze vrede en liefde.

Moge het zo zijn.

Collecte

Intenties die werden opgeschreven in het groene boek

Gezongen Tafelgebed

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Gij die de stomgeslagen mond verstaat
van alle stervelingen die wij zijn,
wij roepen u de naam toe van een mens,
Jezus, de zoon der mensen, uw geliefde.

Nooit sprak een mens als hij,
in hem verstonden wij uw bestaan,
de zin van ons bestaan.
Hij is uw woord geweest, hij heeft volbracht
alle gerechtigheid, een mens voor allen.

Om zijnentwil, zie ons dit uur bijeen.
Zie alle stervelingen van de wereld,
waar onze doden zijn, verkoold, verwaaid,
vragen wij U - hebt Gij hen nog gezien?

Waarom genadeloos vernietigd worden
de armsten van de wereld, uw geliefden;
waarom wij die met weinigen bezitten
wat allen toebehoort, uw woord niet doen,

geen wereld maken die in vrede is,
een nieuwe orde van gerechtigheid -
Gij die ons hebt gezegd wat leven is:
te doen wat goed is, recht, elkaar bevrijden.

Gij die dit woord ons in gegeven hebt,
een bron van kracht en moed en zeker weten.
Gij die het licht in ons geschapen hebt:
dat niet de duisternis ons overmeestert.

Dat niet het laatste woord is aan de dood,
Gij die tot hier ons vasthoudt in het leven,
Gij die ons afgestemd hebt op uw stem,
Gij die ons hebt geschapen naar U toe,

Gij die ons zocht, nog voor wij om U riepen,
Gij die gezegd hebt dat Gij ons zult vinden,
wij roepen U de naam toe van uw mens,
Israël, deze aarde, uw geliefde.

Uitnodiging

Breken en delen van brood en wijn

Activiteiten en informatie voor de komende periode

Lied

Huub Oosterhuis / Antoine Oomen

Veel te laat heb ik jou liefgekregen
schoonheid wat ben je oud wat ben je nieuw. (2x)

Veel te laat heb ik jou liefgekregen.
Binnen in mij was je, ik was buiten
en ik zocht jou als een ziende, blinde
buiten mij, en uitgestort als water
liep ik van jou weg en liep verloren
tussen zoveel schoonheid die niet jij is.

Veel te laat heb ik jou liefgekregen
schoonheid wat ben je oud wat ben je nieuw. (2x)

Toen heb jij geroepen en geschreeuwd,
door mijn doofheid ben jij heengebroken.
Oogverblindend ben jij opgedaagd
om mijn blindheid op de vlucht te jagen.
Geuren deed jij en ik haalde adem,
nog snak ik naar adem en naar jou.
Proeven deed ik jou en sindsdien dorst ik,
honger ik naar jou.
Mij, lichtgeraakte heb jij doen ontbranden,
en nu brand ik lichterlaaie naar jou toe,
om vrede.

Veel te laat heb ik jou liefgekregen
schoonheid wat ben je oud wat ben je nieuw. (2x)

Dankwoord van Marina

Lieve Duiven,
ik wil jullie bedanken voor alles wat ik hier ontvangen heb.
Ik ben in de Duif gekomen in november van 1989, ik was net met veel bombarie uit de
hervormde kerk gestapt omdat ze nog steeds lelijk deden tegen homo's en ik was die
kerkelijke achterhoede-gevechten zó zat.

Meegesleept

Ik werd tegen mijn zin meegesleept naar een viering van Jos, en er was licht ....licht in eerste
instantie door de prachtige muziek van het koor en niet te vergeten de bevlogen dirigent die
Henk is.

Ik ging direct in het koor zingen en heb dat jarenlang met heel veel plezier gedaan. En als
Joris en Marjoleine bij mij waren, kwamen ze mee en zaten ze ook in de koorbanken.
Toen kwam langzamerhand de inhoud naar me toe, ik kreeg heling voor wat kapot was
gegaan in de kerk en de theologie van toen. Ik jankte de ogen uit mijn hoofd bij de eerste
verbondsviering tussen twee mensen van hetzelfde geslacht, Goos en Wim. En toen kwam
Ans mij op het spoor tijdens het boenen van de kerkbanken en het schrobben van de wc's. Ik
werd in februari 1991 gekozen als voorganger en dat heeft mij veel vreugde gebracht.
Jullie werden een beetje familie van me.

Ik denk aan de prachtige vieringen die we met elkaar hebben voorbereid met aandacht en betrokkenheid van veel mensen.

De Kerstvieringen die mij het plezier in het Kerstfeest weer teruggaven.

Het moment waarop Mimi op het Maria altaar klom op Kerstavond en Maria kroonde, zal mij altijd blijven, ik afkomstig uit een kerk die vrouwen en haar vrouwelijke kracht vooral had weggepoetst.

De mooie huwelijksvieringen die ik mocht leiden en uiteindelijk ons eigen huwelijk op 6 september 2014.

Ik denk ook aan het verdriet dat we met elkaar gedeeld hebben, het overlijden van die lieve Mimi, van Gerdie, van Jos, van Miems, van Ans, van Goos, Hedwig, Ton Wiemers... en ik kan nog wel even doorgaan.

Vreemde vogels

Ik heb gedoopt, gerouwd en getrouwd en was onderdeel van een bijzondere gemeenschap. Herinneringen buitelen over elkaar heen, de Pinksterfietstochten, het uitje bij het 25-jarig bestaan van de kerk, het feest bij 40 jaar Duif, fantastisch wat een talenten en kwaliteit is er in ons huis van God en mensen.

En wat een vreemde vogels kwamen er binnen: ik zal nooit vergeten die vrouw met haar AH karretje die vlak voor mijn neus haar plastic tassen ging uitpakken of Neelie die haar bril in tweeën brak omdat ze haar pilletjes niet op tijd had geslikt.

Of de begrafenisondernemer die bijna gestrekt in de kist bij Annemarie Knolle kwam te liggen omdat hij struikelde.

Ik heb meegedaan aan de zoektocht op inhoud: 'Wie zijn we als Duif en waar staan we voor?' We hebben er veel over gepraat, en dat was goed, maar niemand wilde zich echt vastleggen. Voor mij is de Duif een kleurig boeket van mensen met verschillende geloofsachtergrond. Die allen wat bijdragen aan het geheel.

Het zijn zoekers en zieners en voor mij was en is het vinden van die vrijheid bij elkaar een groot goed

Lang gekoesterde wens

En toen werd ik dominee in 2013, een langgekoesterde wens die werkelijkheid werd en jullie waren erbij, de mensen en ook het koor van de Duif.

En de basis voor dat vák heb ik bij jullie geleerd, jullie namen geen genoegen met mooie bijbel uitleg die niks te maken had met nu, 'wat moet ik er mee?' kreeg ik te horen in de liturgievergadering, 'waar haakt het aan ons leven?'

En nu neem ik afscheid als voorganger, ik merk dat het genoeg geweest is... ik stond als jonkie van 24 jaar voor het eerst te preken in een grote gereformeerde kerk voor 1000 mensen en nu ben ik bijna 64 jaar en ik stop er mee.

Ik ben heel dankbaar dat de Geest altijd langskwam al was het soms wel eens om 4 uur op zondagmorgen. Maar ik ben er een beetje moe van, van al dat werk, zeker omdat ik ook nog een perfectionist ben, het kan namelijk nooit een beetje goed...

Het is mooi geweest, heel mooi geweest en ik dank jullie allemaal heel hartelijk voor jullie liefde, vriendschap en vertrouwen.

Slotgedachte door Fred

Aan het eind van deze viering reik ik graag nog een gedachte aan uit het boekje “Vrede kun je leren”.

In vrede leven betekent niet per se leven zonder conflicten, maar mét onze conflicten. Het is zodanig leven dat onze conflicten worden opgelost, of in elk geval in zulke banen worden geleid dat ze beheersbaar worden gemaakt, zonder dat ze geweld, haat of oorlog met zich meebrengen.

Maar wat is vrede nu precies?

Voor ons begint vrede met een toestand van diepe innerlijke rust, Die we ongeacht de omstandigheden kunnen leren bestendigen en ervaren in onze relatie tot onszelf, tot onze medemens en tot het leven.

Het gaat om een steeds stabielere innerlijke gesteldheid die bij alle moeilijkheden en beproevingen van het leven intact blijft en zelfs ‘aanstekelijk’ werkt.

Slotlied

Huub Oosterhuis / Herman Rouw

Om liefde gaan wij een leven,
zeilen wij over de zee,
vliegen wij langs de hemel,
om liefde gaan wij een leven
met licht en met donker mee.
Vogeltje van de bergen
wat zwoeg je dapper voort?
Om wat ik uit de verte
van liefde heb gehoord.

Om liefde gaan wij een leven,
graven diep in de nacht,
kruipen wij onder de hemel
om liefde gaan wij een leven
om weten en stille kracht.
Mensje, één van de velen
waar snelt je voetstap heen?
Waar is te vinden dat ene,
daar snellen mijn voeten heen.

Om iemand gaan wij een leven,
wagen wij dood na dood,
zwerven de verste wegen
om jou, op hoop van zegen,
mijn liefde, mijn reisgenoot.
Dalen van zwarte aarde,
bergen van hemelsblauw,
om alles ga ik dit leven
om alles of niets met jou.

Zegenbede

Zegen voor jou
Zegen ons met een lach
zegen ons met liefde voor elkaar
zegen ons met een open blik naar de ander
zegen ons met aandacht en
zegen ons met de vrijheid om te zijn
wie we ten diepste zijn.
Amen.

=====

De VPSG te Haarlem

De stichting VPSG is een kenniscentrum op het gebied van seksueel geweld in relatie tot zingeving en godsdienst. De VPSG is als oecumenische stichting gespecialiseerd in het leggen van verbanden tussen seksueel geweldtrauma's en godsdienst- of zingevingstrauma's. De VPSG is er voor alle vrouwen en mannen die hulp nodig hebben bij de verwerking van seksueel geweld, persoonlijk of indirect ervaren. Het oecumenische karakter biedt uitdrukkelijk openheid naar een breed spectrum van cliënten, binnen of buiten de kerken. Naast begeleiding van cliënten biedt de VPSG voorlichting, scholing, training en ondersteuning aan professionals en vrijwilligerskader. Het werkterrein van de VPSG beslaat in principe de provincie Noord-Holland.

Contact   info@vpsg.nl, tel 023-5328222
Adres   Nieuwe Groenmarkt 8, 2011 TW Haarlem
Website   http://vpsg.nl/

